



**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul central)

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. N. Zelinski, 13
e-mail: jbotanica@justice.md; tel.: /+373 22/52-20-21
www.instante.justice.md



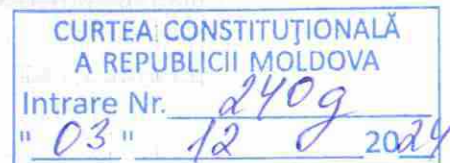
Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. A. Lapusneanu, 28, MD-2004.

Judecătoria Chișinău (sediul Central) remite în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova copia încheierii nr.3-1295/24 din 11 noiembrie 2024, prin care s-a admis cererea înaintată de reprezentantul reclamantei Zaiuc Lilia, avocatul Hlopețchi Igor de ridicare a excepției de neconstituționalitate a art. 76, lit. g) Codul muncii pe dosarul nr.3-1295/24 și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu anexe pentru examinare.

Anexe: pe 12 file.

Judecător al Judecătoriei Chișinău
Executor: Diana Grosu

Mițu Gheorghe



CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

SESIZARE

privind excepția de neconstituționalitate depusă conform prevederilor art.7 alin.(3) și (3¹) din Codul de procedură penală și art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție

I. AUTORUL EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. Persoană fizică

Nume: Zaiciuc

Prenume: Lilia

2. Avocat

Nume: Hlopețchi

Prenume: Igor

3. Instanța de judecată

Denumirea instanței de judecată/sediu: Judecătoria Chișinău, sediul Central

II. INFORMAȚII PERTINENTE DESPRE CAZUL DEDUS JUDECĂȚII INSTANȚEI DE DREPT COMUN

La 07 martie 2024 Zaiciuc Lilia a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției, solicitând:

- suspendarea Ordinului IGP nr. 81 ef. din 27 februarie 2024;
- anularea Ordinului IGP nr. 81 ef. din 27 februarie 2024;
- restabilirea în funcția anterior deținută.

Prin încheierea judecătorului Judecătorei Chișinău din 25 martie 2024, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea înaintată de Zaiciuc Lilia.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2024 a fost dispus: se anulează încheierea Judecătorei Chișinău din 25 martie 2024, cu remiterea cauzei spre rejudecare, în aceeași instanță și același complet de judecată.

III. OBIECTUL SESIZĂRII

Prin prezenta sesizare se solicită Curții Constituționale să supună testului de constituționalitate a:

- **art.76 lit. g) din Codul muncii nr. 154/2003 în raport cu art.32 combinat cu art.art.23 și 54 din Constituție prin omisiunea de a reglementa criteriile clare și concrete, termenul maxim al suspendării;**
- **în raport cu prevederile art.32 combinat cu art.art.23 și 54 din Constituție [sub aspectul de imprevizibilitate și neclaritate];**
- **art.76 lit. g) din Codul muncii nr. 154/2003 în raport cu art.32 combinat cu art.art.23 și 54 din Constituție [sub aspectul de paralelisme legislative cu art. 200 CPP];**

Considerăm aceste vicii de neconstituționalitate nu pot fi ignorate, deoarece tocmai ele generează încălcări ale dreptului la libertatea muncii.

IV. LEGISLAȚIE PERTINENTĂ:

Constituția Republicii Moldova

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la

drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 15 Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26 Dreptul la apărare

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

(3) Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore. (4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sînt garantate.

Articolul 54 Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 200 Suspendarea provizorie din funcție

(1) Suspendarea provizorie din funcție constă în interzicerea provizorie motivată învinutului, inculpatului de a exercita atribuțiile de serviciu sau de a realiza activități cu care acesta se ocupă sau le efectuează în interesul serviciului public.

(1/1) Învinutului sau inculpatului poate fi suspendat provizoriu din funcție doar în cazul în care infracțiunea de care este învinuit a fost săvârșită în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu.

(2) Persoanei suspendate provizoriu din funcție i se întrerupe remunerarea muncii, însă perioada de timp pentru care persoana a fost suspendată provizoriu din funcție în calitate de măsură procesuală de constrângere se ia în calcul în vechimea generală de muncă.

(3) Suspendarea provizorie din funcție se aplică prin încheierea judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată, la demersul motivat al procurorului, pe un termen de până la 6 luni. Fiecare prelungire a termenului de suspendare provizorie din funcție se dispune motivat și nu poate depăși 6 luni. Suspendarea provizorie din funcție poate fi aplicată pe un termen de cel mult 24 de luni cumulativ. Încheierea poate fi contestată în termen de 3 zile de la data emiterii.

V. ADMISIBILITATEA

Ab initio, în Hotărârea nr.2 din 09.02.2016, Curtea constituțională a reținut că, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate, iar dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil (§§ 79-80).

***In concreto*, autorii sesizării consideră că speța întrunește cumulativ cele patru condiții de admisibilitate:**

1. Verificarea constituționalității acestui tip de acte normative ține de competența Curții Constituționale *ratione materiae*, potrivit articolului 135 alin.(1) lit.a) din Constituție și anume se solicită controlul constituționalității art.76 lit. g) din Codul muncii.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de către partea în proces și anume de către partea reclamantă.

3. Curtea Constituțională a reiterat că excepția de neconstituționalitate nu manifestă doar o funcție preventivă, ci și una reparatorie, pentru că ea privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată. De eventuala soluție a excepției de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia, în caz contrar, acest instrument riscă să devină unul simulat, adică o *actio popularis*, pierzându-se, în aceste condiții, caracterul concret și efectiv al excepției (DCC nr.94 07.07.2022, §29).

Instituția ridicării excepției de neconstituționalitate oferă instanțelor posibilitatea soluționării situațiilor în care, în cadrul judecării unei cauze, părțile, sau judecătorul, se confruntă cu o incertitudine în privința constituționalității

normelor ce urmează a fi aplicate (HCC nr.2 din 09.02.2016).

Excepția de neconstituționalitate ridică o problemă juridică a cărei rezolvare trebuie să precedă soluționarea litigiului de care este legată, aplicabilitatea și relevanța normei contestate pentru soluționarea litigiului principal reprezintă o condiție esențială pentru admisibilitatea sesizării (DCC nr.133 din 05.12.2019, §23; DCC nr.136 din 09.12.2019, §27; DCC nr.99 din 06.08.2020, §20).

Raportat speței aceste principii, autorii sesizării rețin că prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei sale, deoarece, este criticată dispoziția normei art.76 lit. g) din Codul muncii, care a fost aplicată în raport cu Lilia Zaiciuc.

Consecvent, pentru examinarea cauzei penale obiectiv, corect și sub toate aspectele, este foarte importantă verificarea corelației dintre dispoziția art. 76 lit. g) din Codul muncii și textul art. 200 din Codul de procedură penală și textele Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia.

4. Textul art.76 lit. g) din Codul muncii **nu a fost niciodată supus testului de constituționalitate** sub aspectul omisiunii de a reglementa criteriile clare și concrete pentru a discerne posibilitatea aplicării acestuia cu respectarea principiului *lex posteriori derogat lex priori*.

În Hotărârea nr.2 din 09.02.2016, Curtea Constituțională a interpretat art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția R.Moldova (excepția de neconstituționalitate) și a reținut că „în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.”

Curtea a reținut că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești.

Având în vedere cele menționate, orice **instanță judiciară** chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și **OBLIGATIA să se adreseze Curții Constituționale (HCC nr.2 din 09.02.2016 §§ 86-87)**.

În §81 *ibidem*, Curtea a menționat și faptul că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.

În context, autorii rețin și **practica CtEDO:**

• *cauza Ivanciuc v. Romania (decizia nr.18624/03), fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a menționat: ... nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la art.6 §1 al Convenției, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar;*

• *cauza Pronina v. Ucraina (no. 63566/00) Curtea Europeană a*

statuat că instanțele au omis să analizeze cererea reclamantei din punctul de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale și, prin urmare, ignorând acest aspect, deși el era specific, important și pertinent, au determinat încălcarea dispozițiilor art.6 §1 din Convenție.

VI. ARGUMENTAREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A UNUIA SAU A MAI MULTOR DREPTURI GARANTATE DE CONSTITUȚIE

Cap.I PRINCIPII GENERALE

Odată cu ratificarea de către Republica Moldova a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (24.07.1997), au fost asumate angajamente de asigurare a remediilor efective de protecție a drepturilor omului.

Statul de drept, definit în art.1 alin.(3) din Constituție, se bazează pe principiul legalității, principiu care presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care stabilesc condiții de procedură privind edictarea normelor juridice.

„În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului” (*a se vedea rt.54 alin.(1) din Constituție*).

Prevederile alin. (2) art.54 din Constituție reglementează exhaustiv situațiile în care ingerințele în/restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților constituționale ar putea fi admise și anume „în cazul în care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt **necesare** în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției”.

Se mai reține că, dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, prevăzut de art.23 din Constituție, implică adoptarea de către legislator a unor reguli procedurale clare, în care să se prescrie cu precizie condițiile și termenele în care justițiabilii își pot exercita drepturile, iar potrivit art.54 alin.(3) din Constituție nu se admite restrângerea acestui drept.

Referitor la **articolele 23 și 54 din Constituție**, Curtea Constituțională a subliniat, în jurisprudența sa constantă că, acestea nu au o aplicabilitate de sine stătătoare, sunt aplicabile doar în coroborare cu un drept fundamental incident, totodată condițiile acestor două norme constituționale, obligă statul să publice și să facă accesibile toate legile și ca drepturile și libertățile să nu poată fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege (*HCC nr.28 din 23.11.2015, HCC nr.29 din 12.12.2019, § 19*).

Deci, pentru a fi aplicabile, autorii sesizărilor trebuie să demonstreze, în mod argumentat, existența unor ingerințe în drepturile garantate de Constituție (*HCC nr. 4 din 03.03.2022, §28; HCC nr. 8 din 05.04.2022, §26*).

Incidența articolului 32 din Constituție și existența unei ingerințe.

În Hotărârea nr.28 din 23.11.2015¹⁸, Curtea Constituțională a accentuat că

dreptul la muncă constituie unul dintre fundamentele societății democratice și o condiție pentru progresul și împlinirea persoanei (§47).

Constituția garantează oricărei persoane, prin **articolul 32 din Constituție**, dreptul de a se exprima liber în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil, **normă care și găsește corespondența și în dispozițiile art.10 din Convenție.**

În hotărârea nr.28 din 23.11.2015, §55, Curtea Constituțională a atras atenția că, articolele 23 alin. (2) și 54 din Constituție, impun statului ca exercițiul drepturilor și libertăților să nu poată fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, condiție care trebuie interpretată prin prisma criteriilor impuse de jurisprudența Curții Europene.

În această hotărâre au fost sistematizate și **principiile generale** stabilite în jurisprudența Curții Constituționale, **privind calitatea legii**, cităm:

„56. Noțiunea de „lege” este o noțiune autonomă (*Bosphorus Airways v. Irlanda, hotărârea Marii Camere din 30.06.2005, §143*). Această noțiune presupune lipsa arbitrariului, iar lipsa arbitrariului este un element esențial al principiului preeminenței dreptului, menționat în Preambulul Convenției Europene, și al principiului statului de drept, menționat în articolul 1 alin. (3) din Constituție.

57. Noțiunea de „lege” poate cuprinde surse de drept ca legislația primară ori delegată a unui stat, precum și hotărârile judecătorești (*Kafkaris v. Cipru, hotărârea Marii Camere din 12.02.2008, §118-121*). Ea nu include „practicile statale” neconforme cu dreptul scris al statelor ori cu hotărârile judecătorești și cu obligațiile internaționale ale statelor în materie de drepturi ale omului (*Streletz, Kessler și Krenz v. Germania, hotărârea Marii Camere din 22.03.2001, § 91*).

58. Pentru a se stabili caracterul de „lege” în înțelesul Convenției și al Constituției, al unei norme de drept, trebuie efectuat un test al „suficienței” acesteia pentru a se verifica dacă norma de drept este accesibilă, clară, previzibilă și dacă oferă garanții împotriva abuzurilor.

59. Condiția accesibilității impune ca textele de lege să poată fi accesate de către reclamant (*Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25.03.1983, §87-88*). Dacă se invocă texte sau reguli care suplimentează limbajul vast al unei norme primare și publice, atunci și acestea trebuie să poată fi accesate de către reclamant. În cauza *Silver și alții v. Regatul Unit* (citată mai sus) s-a admis faptul că restricțiile asupra corespondenței deținuților, impuse în baza unor ordine și instrucții nepublicate, care completau legislația delegată relevantă, nu puteau fi utilizate pentru a se stabili că ingerința era „prevăzută de lege”.

60. Condiția preciziei suficiente sau a previzibilității presupune existența unor norme de drept detaliate în privința subiectului tratat (*Kruslin v. Franța, hotărârea din 24 aprilie 1990, § 27*). Ea impune o analiză mai riguroasă a normei de drept. Curtea Europeană a statuat că nivelul de precizie al legislației interne „depinde într-o măsură considerabilă de conținutul actului normativ avut în vedere, domeniul pe care este menit să-l acopere, numărul și statutul celor cărora le este adresat” (*Chorherr v. Austria, hotărârea din 25.08.1993, §25*). Testul preciziei legii impune ca în situațiile în care legea conferă o anumită

marjă de discreție, ea să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (Silver și alții v. Regatul Unit (§80). În Al-Nashif v. Bulgaria (hotărârea din 20.06.2002, §119-123) – un caz care a vizat expulzarea unei persoane din motive de securitate națională –, Curtea Europeană a statuat că „legea trebuie să indice cu suficientă claritate marja de discreție care este conferită autorităților competente și maniera exercitării acesteia, având în vedere scopul legitim al măsurii în cauză, pentru a acorda persoanelor protecția adecvată împotriva ingerințelor arbitrare”.

61. O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității (Ostrovar v. Moldova, hotărârea din 13.09.2005, § 98 și §105-108). Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești.”

Revenind la art.32 din Constituție (art.10 din Convenție), CtEDO a reiterat în Hotărârea Medzlis Islamske Zajednice Brčko și alții c. Bosniei Și Herțegovinei §70 (citată supra) că o normă nu poate fi considerată o „lege” în sensul articolului 10 §2 decât dacă este formulată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să-și reglementeze comportamentul; acesta trebuie să fie în măsură – dacă este necesar cu consiliere adecvată – să prevadă, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele date, consecințele pe care le poate avea o anumită acțiune.

Cap.II OMISIUNEA DE A REGLIMENTA CRITERII CLARE ȘI CONCRETE

În speță, autorii sesizării, *solicită supunerea testului de constituționalitate a textului art.76 lit g) din Codul muncii în raport cu art.32 combinat cu art.23 alin.(2), art.54 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova*, deoarece legea criticată NU REGLEMENTEAZĂ termenul maxim al suspendării, iar această OMISIUNE are consecințe negative grave și anume îngreșește nelimitat dreptul constituțional la muncă, transformându-l dintr-un drept efectiv într-un drept iluzoriu.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a mai reținut că și **omisiunea legislativă** poate constitui obiect de examinare al Curții dacă prin aceasta este afectat un drept fundamental (HCC nr.17 din 19.05.2016, §71; DCC nr.28 din 12.03.2020, §24; DCC nr.123 din 22.10.2020, §26; DCC nr.162 din 29.12.2020, §23).

Drept consecință, acest viciu de neconstituționalitate a normei criticate conferă angajatorului și instanțelor de judecată, chemate să judece cauzele, o discreție fără a indica cu suficientă claritate limitele acesteia, or, o putere discreționară care nu este limitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității.

Cap.III IMPREVIZIBILITATEA LEGII

Textul de lege criticat, este un text imprevizibil și îngreșește dreptul persoanei la muncă, și solicităm supunerii testului de constituționalitate în raport

cu art.32 combinat cu art.23 alin.(2), art.54 alin.(2) Constituția Republicii Moldova.

Suplimentar accentuăm că, forul legislativ în cederea ajustării cadrul legal la constatările Curții din speța Focșa, a oferit garanții suficiente în art. 200 CPP, creînd astfel un paralelism de ordin juridic.

În hotărârea dată, CtEDO reiterează jurisprudența sa constantă potrivit căreia expresia „prevăzută de lege” impune nu numai ca măsura contestată să aibă un anumit temei în dreptul intern, ci se referă și la calitatea legii în cauză, impunând ca aceasta să fie accesibilă persoanei interesate și previzibilă în ceea ce privește efectele sale (§33).

Curtea a constat că măsura a fost prevăzută de legea națională, însă, având în vedere particularitățile cauzei, examinând aceste dispoziții legale, a constat că legislația internă nu indica cu suficientă acuratețe procedura pe care liderii sindicali trebuie să o urmeze atunci când organizează conferințe de presă și distribuie declarații scrise presei.

Cu toate că s-a reținut argumentul că „*oricât de clar redactată ar fi o dispoziție legală, va fi inevitabil nevoie de interpretare de către instanțe și va exista întotdeauna nevoia de a elucida punctele îndoielnice și de a ne adapta la circumstanțele în schimbare*”, Curtea a conchis că legea a fost vagă și imprecisă și a conferit instanțelor o largă putere de apreciere (§§38-39).

ÎN CONCLUZIE : facem apel la înțelepciunea Onoratei Curți și pledăm pentru recunoașterea textului d elege de la art. 76 lit. g) din Codul muncii ca fiind căzut în desuetudine și contrar constituției.

VII. LISTA DOCUMENTELOR RELEVANTE

La prezenta sesizare, urmează a fi anexate de către instanța care judecă cauza, piesele cauzei de contencios administrativ.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA AUTORULUI SESIZĂRII

Declarăm pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, pentru ce și semnăm.

Cu respect,

Av. Igor I. HLOPEȚCHI

23 . X . 2024



ÎN CHEIERE
În numele legii

11 noiembrie 2024
Judecătoria Chișinău
Instanța compusă din:
Președintele ședinței:
Judecător
Grefier

mun. Chișinău

Gheorghe MÎȚU
Alvina GRAUR

Cu participarea:

Reclamantei – Zaiciuc Lilia

Reprezentantului pârțului Inspectoratul General al Poliției – Rusu Ion

Examinînd în ședința de judecată publică cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 76, lit. g) Codul muncii înaintată de reprezentantul reclamantei Zaiciuc Lilia, avocatul Hlopețchi Igor la examinarea cauzei de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Zaiciuc Lilia către Inspectoratul General al Poliției privind anularea actului administrativ individual defavorabil,

A C O N S T A T A T :

Reclamanta Zaiciuc Lilia s-a adresat cu acțiune în contencios administrative către Inspectoratul General al Poliției privind anularea actului administrativ individual defavorabil.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantei Zaiciuc Lilia, avocatul Hlopețchi Igor a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 76, lit. g) Codul muncii.

În ședința de judecată reclamanta – Zaiciuc Lilia a susținut cererea înaintată, solicitînd admiterea acesteia.

În ședința de judecată reprezentantul pârțului Inspectoratul General al Poliției – Rusu Ion a solicitat admiterea cererii înaintate de reprezentantul reclamantului, pe motiv că doar Curtea Constituțională dispune de competență exclusivă de a soluționa sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Audiînd participanții la proces, studiînd cererile privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată ajunge la concluzia că aceasta urmează să fie admisă, din următoarele considerente.

Din prevederile art. 195 Cod administrativ rezultă: procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Din prevederile art. 12¹, alin. (1)-(3) CPC rezultă că: în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

Din prevederile art. 135, alin. (1), lit. g) din Constituție rezultă: Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit pct. 79-80 din Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate): "[...] controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. [...] dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitatea sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale".

Potrivit pct. 82-83 din aceeași hotărîre, Curtea a statuat că: "[...] judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

[...] verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82".

Din conținutul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate rezultă că se solicită verificarea constituționalității art. 76, lit. g) Codul muncii prin prisma art. 32, 32 și 54 din Constituție.

Ținînd cont de faptul că au fost întrunite toate condițiile citate mai sus, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea înaintată urmează să fie admisă.

Reieșind din cele expuse mai sus, în temeiul art. 135, alin. (1), lit. a) și g) Constituție, art. 12¹, alin. (1) și (3) CPC, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea înaintată de reprezentantul reclamantei Zaiciuc Lilia, avocatul Hlopețchi Igor de ridicare a excepției de neconstituționalitate a art. 76, lit. g) Codul muncii.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 76, lit. g) Codul muncii.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu anexe.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Copia corespunde originalului



Gheorghe MÎȚU